Cena za egzemplarz 15 groszy

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3,— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON nr. 1414.

OGŁOSZENIA obilcza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. Wiersz reklamowy 60 groszy

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach Rynek 12.

Nr. 94. Katowice, niedziela 22-go kwietnia 1928 Rok 27.

Francja zaniepokojona wizytą min. Zaleskiego w Rzymie.

Paryż. (PAT.) „Petit Parisien" ogłasza wywiad, udzielony przez Ministra Zaleskiego przed jego wyjazdem z Rzymu. Minister Zaleski oświadczył, że istniejące stosunki francusko-polskie wypływają z naturalnego stanu rzeczy, dzięki któremu zbyteczne jest podkreślać ich szczerość i serdeczność. Minister Zaleski zdziwił się głosami pewnymi prasy francuskiej, komentującymi w sposób tendencyjny znaczenie jego podróży do Rzymu. Jest przekonany, że obaw tych nie podzielają poważni politycy francuscy, którzy rozumieją doskonale, że podróż Ministra Zaleskiego do Rzymu ma cele wyłącznie pokojowe. Dla każdego jest zrozumiałe, że im lepsze będą stosunki Polski z innemi państwami, tem większą będzie liczba państw, rozumiejących cele polityki polskiej i im silniejsza będzie Polska, tem łatwiejszą będzie rola Francji jako jej sojuszniczki i jej przyjaciółki.

Żądania nacjonalistów niemieckich.

Berlin. (PAT.) Ukazały się dwie nowe odezwy z programem wyborczym stronnictwa niemiecko-narodowego. Program ten zawiera m. in. żądanie rozszerzenia władzy konstytucyjnej prezydenta Rzeszy, który ma jednocześnie sprawować urząd prezydenta pruskiego. Prezydent otrzymać ma w myśl żądań niemiecko-narodowych prawo mianowania członków gabinetu pruskiego na tych samych zasadach, na jakich odbywają się wybory gabinetu Rzeszy. Urząd kanclerza Rzeszy ma być połączony w jednej osobie z urzędem premjera pruskiego. Druga odezwa określa swoje żądania w sprawie polityki handlowej i celnej. Żądania te wskazują na konieczność przyśpieszenia prac nad nową taryfą celną, która ma być dostosowana do taryf celnych państw innych. W międzyczasie rząd niemiecki powinien odrzucić wszelkie projekty traktatów handlowych, któreby nakładały nowe ciężary na rolnictwo niemieckie, oraz nie wiązać się umowami międzynarodowemi, ograniczającemi swobodę niemieckiej polityki handlowej. W końcu stronnictwo niemiecko-narodowe domaga się przywrócenia podatku obrotowego od przywozu produktów agrarnych i zaprowadzenia skuteczniejszych zarządzeń weterynaryjnych dla ochrony bydła.

Straszne skutki trzęsienia ziemi.

Sofja. (WTB.) Według nadchodzących wiadomości, trzęsienie ziemi, jakie nawiedziło Filipopol, wywołało daleko straszniejsze skutki, aniżeli w pierwszej chwili można było ocenić. W dwóch tylko częściach miasta zawaliło się przeszło tysiąc domów. Dalszych 1100 budynków zostało tak uszkodzonych, że nie można w nich będzie mieszkać. Wszystkie miejscowości w okolicy Filipopola zostały doszczętnie zniszczone tak, że ani jeden dom się nie ostał. Dotychczas zdoł. stwierdzić 100 osób zabitych. Ile leży pod gruzami, tego nie wiadomo. W niektórych wsiach ziemia została w górę wyrwana, a po trzęsieniu ziemi zaczęły bić na kilkanaście metrów w górę olbrzymie masy wody, które zalewały okolicę. Trzęsienie ziemi zniszczyło nietylko nasypy kolejowe, ale także szosy.

Król Borys odwiedził Filipopol oraz inne miejscowości, nawiedzone katastrofą żywiołową, i osobiście wydał rozkazy przyspieszenia akcji niesienia pomocy ludności.

W Sofji panuje wśród ludności przestrach. Wiele rodzin opuszcza stolicę, unosząc pościel i najniezbędniejsze przedmioty, w celu spędzenia nocy pod gołem niebem. Wiele aut i wozów zostało zamienionych na miejsca noclegu.

Ogólne szkody, spowodowane ostatniem trzęsieniem ziemi, obliczają na kilkaset miljonów lewów.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

Główny dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, jenerał Górecki, zwiedził G. Śląsk i przez trzy dni oglądał różne zakłady przemysłowe. W trzecim dniu wygłosił na sali ratuszu katowickiego wykład w Banku Gospodarstwa Krajowego, jego działaniu i programie na najlepszą przyszłość. Podajemy jego zajmujące wywody w streszczeniu, zaznajamiając w ten sposób czytelników naszych z tą nader użyteczną instytucją.

P. generał Górecki stwierdził na wstępie, że Bank Gospodarstwa Krajowego powinien wywierać duży wpływ na rozwój życia gospodarczego w państwie, wobec czego poczynięcia jego i zamiary można najlepiej ocenić na tle obecnej ogólnej sytuacji państwa. Jako zasadniczą cechą tej sytuacji uważa on przewrót w nastrojach ludności, przejawiający się w mniejszem zainteresowaniu zagadnieniami polityczno-partyjnemi, a w przywiązywaniu większej wagi do rezultatów polityki gospodarczej rządu. W tej dziedzinie na pierwszy plan wysuwają się dwa rozwiązane w okresie ostatnich 2 lat wielkie zagadnienia i to rozwiązane w zupełności własnemi siłami, a mianowicie zagadnienie zrównoważonego budżetu oraz stabilizacji złotego.

Dla charakterystyki dokonanego postępu gospodarczego przytoczył referent rozpęd ruchu budowlanego w chwili obecnej z okresem z przed dwóch lat. Wprawdzie i dziś buduje przeważnie tylko rząd oraz samorządy, ale nie mniej o rozmachu tym świadczy fakt, że Bank Gospodarstwa Krajowego, który w ciągu czterech poprzednich lat wydał na ruch budowlany zaledwie 76 miljonów zł., udzielił na ten cel tylko w ciągu roku 1927 kredytów w wysokości 104 000 000 zł.

Spodziewając się dalszego zwiększenia ruchu budowlanego w ciągu roku bieżącego, uruchomił Bank Gospodarstwa Krajowego celem zapobieżenia spekulacji w dziedzinie przemysłu ceramicznego znaczne kredyty dla cegielń, zapewniając sobie równocześnie odpowiedni wpływ na kształtowanie się cen cegły.

W dziedzinie przemysłu drzewnego przygotowuje rząd ustawę o zastawie rejestrowym na drzewie na wzór zastawu rejestrowego rolnego, który pozwoli Bankowi Gosp. Krajowego rozwinąć i w tym kierunku szerszą akcję kredytową, celem lepszej organizacji zarówno przemysłu, jak i handlu drzewnego.

Jednem z najgłówniejszych zadań Banku Gosp. Kraj. było od chwili jego założenia udzielanie kredytu długoterminowego.

Odnośnie do kredytów hipotecznych ogranicza Bank Gosp. Kraj. swą działalność w stosunku do nieruchomości wiejskich wszędzie tam, gdzie istnieją już inne spełniające należycie swe zadanie organizacje kredytowe, jak np. Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Małopolsce. Dla ruchomości natomiast miejskich uruchomił Bank kredyty długoterminowe na 7 proc. w formie obligacyj hipotecznych, wydawanych po kursie 82 za sto.

Główny jednak nacisk kładzie Bank Gospodarstwa Krajowego na działalność o charakterze społecznym kolektywnym. Zamiarem banku jest przedewszystkiem zapomoca kredytów w formie obligacyj komunalnych dopomóc miastom i gminom do rozbudowy swoich siedzib.

Z kwestją rozbudowy miast łączy się kwestja dopomożenia do odbudowy stanu średniego, którego brak tak fatalnie odbił się na losach politycznych i gospodarczych naszej państwowości. Bank Gosp. Krajowego zamierza to czynić nietylko w formie rozbudowy miast, lecz także i bezpośrednio dopo-

Budżet w drugiem czytaniu uchwalony.

Warszawa. (PAT.) W piątek sejmowa komisja budżetowa obradowała dalej nad budżetem. Po dłuższej, rzeczowej dyskusji przyjęto cały budżet w drugiem czytaniu bez zmian. Trzecie czytanie rozpocznie się w poniedziałek.

Jaki numer ma polska lista wyborcza?

Berlin. (PAT.) Lista mniejszości narodowych do Reichstagu i sejmu pruskiego otrzymała liczbę porządkową 18.

9.000 kandydatów w Niemczech.

Berlin. Pomimo, że jeszcze nie wszystkie partje zgłosiły listy kandydatów do parlamentu i sejmu pruskiego, to jednak według dzienników tutejszych, nie ulega wątpliwości, że ilość partyj będzie znacznie większa, aniżeli przy ostatnich wyborach. Wobec tego do parlamentu będzie kandydowało przeszło 5000 osób. Do Sejmu pruskiego można liczyć przynajmniej 3200 kandydatów. Ponieważ równocześnie będą się odbywały wybory do sejmu bawarskiego i wirtembergskiego, przeto ogólna liczba amatorów na fotele poselskie będzie wynosiła 9000 osób.

Wznowienie rokowań polsko niemieckich.

Berlin. (PAT.) „Germania", donosząc o powrocie posła Rauschera do Warszawy wyraża oczekiwanie, że po powrocie ministra Zaleskiego podjęte zostaną już w sobotę konferencje polsko-niemieckie w sprawie rokowań handlowych, które uległy przerwie w czasie podróży rzymskiej ministra Zaleskiego.

Narady polsko-litewskie rozpoczęte.

Berlin. (PAT.) W piątek przybyli do Berlina członkowie delegacji polskiej do rokowań z Litwą. Przedstawiciel poselstwa polskiego w Berlinie powitał na dworcu śląskim przybywających. O godz. 12 w południe delegaci złożyli wizytę delegacji litewskiej w poselstwie litewskiem. Po południu delegaci litewscy rewizytowali delegację polską w hotelu. Pierwsze posiedzenie wspólne odbyło się o godz. 5 po południu w gmachu poselstwa litewskiego.

Na naradzie tej ustalono, że komisja pierwsza bezpieczeństwa i odszkodowań zbierze się w Kownie 7 maja. Komisja druga, gospodarcza i tranzytowo-komunikacyjna zbierze się w Warszawie dnia 18 maja, a komisja trzecia, prawnicza i ruchu lokalnego zbierze się w Berlinie 21 maja.

Dwie miary.

Berlin. (PAT.) Zbliżona do ministra Stresemanna „Tägliche Rundschau" donosi z Kowna, że litewski minister finansów ogłosił rozporządzenie, podnoszące z dniem 1. października br. cła wwozowe o 30 proc. na towary pochodzące z krajów, które z Litwą nie zawarły traktatu handlowego. „Tägliche Rundschau", która w swoim czasie uważała ogłoszenie ceł maksymalnych w Polsce za zarządzenie zwracające się przeciwko Niemcom i godzące w interesy niemieckie, ogranicza się obecnie do umiarkowanego komentarza, że zarządzenie litewskie ma bez wątpienia na celu przyśpieszenie zawarcia traktatu handlowego między Niemcami a Litwą.

móc temu stanowi przy pomocy odpowiedniej akcji kredytowej.

Drugiem nie mniej ważnem zadaniem Banku Gosp. Kraj. jest rozbudowa kas oszczędności, z powodu braku których często nie można było nawet przyznanych już kredytów rozprowadzić między rzemieślników i inne drobne warsztaty produkcyjne. Jest zatem rzeczą konieczną założenie takich kas wszędzie tam, gdzie one lub inne podobne instytucje dotąd nie istnieją, gdyż wzbudzenie ruchu oszczędnościowego jest jednym z pierwszych warunków dalszego postępu gospodarczego i jedyną drogą do wzmocnienia kapitalizacji wewnętrznej, bez której o należytej rozbudowie naszego życia gospodarczego nie może być mowy. Inflacja markowa i załamanie się złotego podkopały wprawdzie bardzo silnie zaufanie społeczeństwa, lecz wzrost oszczędności we wszystkich odnośnych instytucjach państwowych, komunalnych i prywatnych w sposób niesłychanie szybki w przeciągu ostatnich dwuch lat świadczy najlepiej, że zwolna dokonuje się odbudowa tego zaufania.

Dalszą dziedziną, którą Bank Gospodarstwa Krajowego otacza specjalną opieką, jest dziedzina współdzielczości, na której rozwinięcie przeznaczył on dotąd 13 miljonów zł., a dla Górnego Śląska w czasie pobytu p. gen. Góreckiego w Katowicach dalsze półtora miljona zł. na kredyt średnioterminowy od czterech do pięciu lat. Bank Gosp. Kraj. przejmie obecnie również od PKO. sprawę popierania spółdzielni kredytowych.

Również i rolnictwo korzysta i w dalszym ciągu będzie korzystało z obfitych kredytów sezonowych, kredytu na zakup narzędzi rolniczych, nawozów sztucznych itd., a wzrost zadłużenia rolnictwa w Banku Gospodarstwa Krajowego w ciągu roku 1927 z 66 na 128 miljonów zł. świadczy najlepiej o intensywnej akcji banku także i w tym kierunku.

Celem podniesienia powagi Banku Gospodarstwa Krajowego na zewnątrz, a zwłaszcza wobec zagranicznego świata finansowego, podniesiony został w ubiegłym roku jego kapitał zakładowy z 35 na 120 miljonów zł., a prawdopodobnie jeszcze w ciągu bieżącego roku nastąpi dalsze jego podwyższenie do 200 miljonów zł.

Na potrzeby G. Śląska musi Bank Gospodarstwa Krajowego patrzeć oczywiście przez pryzmat całości, uważając, by w jego programie działalności poszczególne części Polski stały na właściwem miejscu. Górny Śląsk jest tą dzielnicą, gdzie życie gospodarcze najżywiej tętni, to też pomoc dla niego musi być w miarę sił banku postawiona na pierwszem miejscu. Jako podstawowy warunek skutecznej działalności gspodarczej uważana być musi współpraca trzech czynników, tj. rządu, samorządów i społeczeństwa, oparta na wzajemnem zaufaniu, a właśnie na Górnym Śląsku daje się zauważyć pełna harmonja między tymi czynnikami. Pomoc dotychczasowa Banku Gospodarstwa Krajowego nie zaspokajała wszystkich potrzeb Górnego Śląska, lecz w tych warunkach musi być Górny Śląsk w programie dalszej działalności Banku bezwzględnie postawiony na właściwem miejscu.

Przegląd polityczny

Polska linja okrętowa Gdynia—Londyn.

Departament Morski w ministerstwie Przemysłu i Handlu porozumiał się ostatnio z polską grupą właścicieli okrętowych w sprawie uruchomienia stałej komunikacji okrętowej pomiędzy Gdynią a Londynem dla przewozu emigrantów oraz bezpośredniej terminowej dostawy do Anglji produktów spożywczych z Polski. Dotąd komunikacja między Gdynią a Anglją utrzymywana jest przez zagraniczne linje okrętowe.

Kompromitacja nacjonalistów gdańskich.

W czwartek odbyło się pierwsze publiczne posiedzenie sejmowej komisji śledczej, powołanej przez Sejm gdański na wniosek nacjonalistów niemieckich do rozpatrzenia pogłosek, puszczonych w obieg w rzeczywistości przez samych nacjonalistów niemieckich. Pogłoski te twierdziły, jakoby rozwiązanie militarnej organizacji gdańskiej Einwohnerwehry nastąpiło na skutek porozumienia się senatorów liberalnych i socjalno-demokratycznych z Generalnym Komisarzem Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, którym to senatorom pogłoski powyższe zarzucały z tego powodu zdradę kraju.

Przywódcy nacjonalistów niemieckich posłowie Schwegmann i Ziehm, którzy najgłośniej domagali się przeprowadzenia śledztwa, na posiedzenie komisji nie stawili się, pod pozorem choroby, w rzeczywistości zaś obawiając się kompromitacji. Inni posłowie nacjonalistyczno-niemieccy zeznali, że wspomnianych pogłosek albo wogóle wcale nie słyszeli, albo też dowiedzieli się o nich dopiero z interpelacji frakcji nacjonalistyczno-niemieckiej, zgłoszonej w Sejmie, a zatem żadnych dowodów na potwierdzenie tych pogłosek przytoczyć nie mogą.

Przebieg posiedzenia, niezwykle kompromitujący dla nacjonalistów niemieckich w Gdańsku, wykazał, że cała ta afera była z góry ukartowana przez nacjonalistów jedynie i wyłącznie w celu skompromitowania obecnego Senatu W. Miasta.

Faszyści w parlamencie węgierskim.

Kilkunastu posłów włoskich, należących do faszystów, przybyło jak donosiliśmy, w odwiedziny do Budapesztu. Parlament węgierski chciał ich uroczyście powitać.

Gdy zjawili się na sali posiedzeń, węgierscy posłowie socialistyczni podnieśli wielką wrzawę. Krzyczeli: „Mordercy Matteotiego, na szubienicę z wami! Zbrodniarze! Niech ginie dyktatura.“

Dopiero po pół godzinie udało się prezydentowi przywrócić spokój i wygłosić powitanie włoskich gości.

Posłowie węgierskiej partji demokratycznej wyszli ze sali, zanim Włosi do niej weszli.

Wybory we Francji.

W najbliższą niedzielę odbędą się wybory posłów do parlamentu. Cała Francja liczy 612 okręgów czyli wybiera 612 posłów. O mandaty ubiega się 3730 kandydatów. Nigdy jeszcze tylu ich nie było. Dla tego też walka wyborcza jest zacięta. Natomiast wyborcy odnoszą się obojętniej do wyborów.

Szczególnie liczni są kandydaci dla Paryża i okolicy. Stróże domowi postawili swojego kandydata, a także cukiernicy i wyplatacze krzeseł. Jeden z tych, co pragnie być wybrany, głosi, że jest przeciwnikiem parlamentu.

W niedzielę spodziewają się wybrać 120 do 150 posłów. Przy innych z powodu wielkiej liczby kandydatów muszą się odbyć w następną niedzielę wybory ściślejsze. System wyborczy we Francji jest taki sam, jak w Niemczech przed wojną. List wyborczych nie ma. Są tylko żywi kandydaci i to jest lepiej, niżeli z listami.

Kandydaci na prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Partja socjalistyczna w Stanach Zjednoczonych mianowała Normana Thomasa z Nowego Yorku kandydatem na stansowisko na prezydenta.

Już przy ostatnich wyborach socjaliści wystawili swoją kandydaturę, lecz rezultat był lichy. W Stanach bowiem socjaliści nie mogą znaleść podatnego gruntu dla swojej agitacji. Robotnicy tamtejsi nie chcą o nich wiele wiedzieć. Być może, że w tym roku ogromne bezrobocie powiększy liczbę ich głosów.

Kandydatem partji demokratów będzie gubernator Smith. Oddział partji tej w Nowym Yorku ogłosił już jego kandydaturę. Demokraci nowojorscy sądzą, że partja przyjmie ją jako obowiązującą dla całego kraju.

Przeciwko Smithowi występują z dwóch przyczyn, raz że jest katolikiem i głośno się do tego przyznaje, a powtóre, że nie należy do ostrych przeciwników alkohlu.

Stany Zjednoczone przeciw sowjetom.

Ponieważ rozpuszczono pogłoskę, jakoby niebawem polityka Stanów wobec Rosji miała się zmienić, minister spraw zagranicznych Kellog ogłasza, że rząd Stanów zupełnie o tem nie myśli.

I nie będzie myślał, póki sowjety nie przestaną podburzać ludzi w innych krajach, wyprowadzać w pole tych państw, które z nimi nawiązały stosunki, w ogóle postępować chytrze i nikczemnie.

Kto z obywateli Stanów handel z sowjetami chce prowadzić, niech to czyni, lecz będzie za to sam odpowiadał. Rząd nie wdaje się w żadne sprawy z sowjetami.

Rząd francuski roześle niebawem do mocarstw, które w sprawie paktu przeciwko wojnie od rządu Stanów Ameryki Półn. pismo otrzymały, wiadomość, w czem się zapatrywanie Francji różni od zapatrywania rządu Stanów. Chodzi przy tem o pewne wyjątki, jednakże zasadniczo Francja zgodną jest ze Stanami, iż pakt przeciwko wojnie jest konieczny.

Oby tylko owe „wyjątki“ nie stały się boczną furtką dla obowiązań państw, przez którą wieczny pokój się ulotni, a wojna wejdzie.

Aleksander Kornel Dobrowolski.

KU LEPSZEJ DOLI.

12) —o— (Ciąg dalszy)

— To już prędzej wujcia tam wpuszczą, jak ciebie, — wyraził wątpliwość Kazek.

Dopiero Bolek musiał wytłumaczyć braciom, że podróżni mogą jechać tylko w ławkach, o ile mają dziurkowane bilety.

— To najlepiej wziąć sitko, — rozumował Tadek.

A nazajutrz od świtu wybierali się chłopcy w podróż. Co jakiś czas pytali matki, czy już czas jechać, choć do południa było jeszcze daleko.

W pociągu gorąco i ciasno chłopcom, przywykłym do przestrzeni. Ledwie doczekali się wywołania nazwy stacji, na której trzeba było wysiadać. Jazda bryczką przez piaszczystą równinę ciągnęła się z półtorej godziny i już słońce skłoniło się ku zachodowi, gdy dojechali do plebanji.

W pośród sennej, płowej od piasku przestrzeni ciemniała ogromna oaza zieleni. W wieńcu lip czerwienił się gontowy dach kościoła z wieżycą, a poza gościńcem ciągnął się już ogród plebanji, w którym krył się prawie za drzewami budynek, przypominający kształtem dworek wiejski.

Bryczka zakreśliła półkołko obok gazonu, ogrodzonego brzozowemi palikami i zatrzymała się przed szklanną werandą. Na schodach siwa staruszka, czerstwa jeszcze i roześmiana, wyciągała ramiona do pani Wolińskiej.

— Jakże się cieszę, żeś przyjechała! A to czy są twoje „bachory“? Toż to powyrostało!

— Babciu, czy on mnie nie ugryzie? — pytał trwożnie Tadek, wskazując na pieska, który łasił się do niego, kiwając przyjaźnie ogonkiem.

— Nie, dziecko, dziś piątek, — śmiała się staruszka.

— Pierwszy raz słyszę, żeby psy pościły, — mówił Kazek do ucha Staszkowi, a ten mu zaraz odpowiedział:

— Na plebanji, to być może, bo tu pewnie wszystko święte.

No, kolację jeszcze przetrzymali, ale zaraz po niej najmłodszy z braci zaczął rozdzierać buzię, co niemal telegraficznie udzieliło się tym starszym, niby wytrzymalszym. Babcia ze świecą w ręce poprowadziła śpiochów do ich sypialni.

Gdy się rano zbudzili, w pierwszej chwili nie zdawali sobie sprawy, gdzie się znajdują. Najpierw okno było nie na swojem miejscu, bo w domu mieli je po lewej ręce, tu zaś po prawej. Potem te stare meble przypominały trochę pokój dziadzia. A już to gdakanie kur i drobne, urywane pogęgiwanie wielkich, białych ptaków, było miłą muzyką dla ucha tych mieszczuchów. Słychać też było krzyk pantarek, tak bardzo przypominający przeklinanie. No i krowy porykiwały, a psy ujadały od czasu do czasu.

— Myślałem, że mi się śni, ale my naprawdę jesteśmy u wuja, — odezwał się Staszek.

— A gdzieżeś chciał? — brzmiał pogardliwy głos Bolka.

Ktoś zapukał i bezpośrednio wszedł do pokoju ksiądz Ksawery.

— Oni jeszcze śpią! — zagrzmiał swoim basem.

Zmaczał rękę w wodzie, a drugą pociągnął kołdrę z najbliższego chłopca. Ten w krzyk, inni w śmiech, lecz wuj już pędzi z mokrą dłonią do drugiego i trzeciego. Pozrywało się bractwo z łóżek i dalej uganiać po pokoju na bosaka! Ksiądz Ksawery aż się zmęczył od ścigania leniuchów.

— Ja już po mszy, a oni jeszcze nie powyłazili z pościeli!

Odsapnął trochę i, wyjmując zegarek, nakazał:

— Teraz pół do ósmej. Żebyście mi na ósmą byli przy śniadaniu, bo potem pójdziemy w pole.

Ścisk przy miednicy. Mycie, Panie Boże się pożal, jak niedokładne. Postroili się chłopcy w pończochy, buciki i krawaty i pomknęli do jadalni. Jedzenie nie zabrało im wiele czasu i zanim zjawił się wuj, już byli gotowi.

— Co, wy w butach wybieracie się w pole?

Pośpiesznie pościągali obuwie, radzi, że się pozbyli niepotrzebnego balastu.

— Proszę mamy, idziemy z wujciem w pole, — chwalił się matce Kazek, gdy weszła do pokoju.

— Wszyscy idziemy, — odezwał się wuj.

Rzeźwe powietrze letniego poranka szło z pól i niedalekiego lasku brzozowego. Oddychało się głęboko, lekko i tak jakoś swobodnie, że wczorajsze miasto wyfrunęło zupełnie z pamięci. Chłopcy biegli naprzód, to znów wracali, a twarze ich były zaróżowione i oczy błyszczące.

Pani Wolińska błądziła wzrokiem po ich zwichrzonych głowach. Jak to dobrze dla nich, że wciągną w płuca tego odżywczego powietrza, i że słońce wypali na ich twarzach piętno zdrowia. Pojaśniało jej spojrzenie i takie już jasne spoczęło na poczciwej, dobrodusznej fizjognomji księdza Ksawerego.

— Raduje się matczyne serce, raduje, — mówił, ująwszy ją za dłoń.

Spojrzała wdzięcznie i tylko się zaśmiała cicho, przytakująco.

Obiad zjedli chłopcy z apetytem. Były karpie z własnego stawu, przyprawione tak smacznie, że nawet apostołowie nie potrafiliby zebrać ułomków z talerzy młodych Wolińskich, jak mówił ksiądz Ksawery. Potem wuj poszedł odprawić swoją drzemkę, a chłopcy zwiedzać gospodarstwo.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Niedziela
22
kwietnia

Niedziela druga po Wielkanocy.

Św. Sotera, papieża męczennika, † 179.

Św. Kajusa, papieża męczennika, † 296.

SŁOW.: STRZEZYMIR.

Ty wzywaj Pana, mów królowi o nas i wybaw nas od śmierci (Ester. XV. 3).

Zdanie: W jakiemkolwiek znajdziesz się towarzystwie, nie bądź ciekawym spraw cudzych badaczem, ani porywczym sędzią.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godz. 4.34, zach. o godz. 18.52. — Księżyc wsch. o godz. 5.49, zach. o godz. 22.21. — O godz. 12 konjunkcja Merkurego z Jowiszem, 0.7 stopni. — Merkury wsch. 4.28, zach. 17.30. — Wenus wsch. 4.15, zach. 16.55. — Mars wsch. 3.15, zach. 13.59. — Jowisz wsch. 4.24, zach. 17.38. — Saturn wsch. 22.42, zach. 7.10.

Długość dnia wynosi 14 g. 18 m.

Zmiany powietrza prz. 100 laty: wietrzno, jednakowoż przyjemno. Jutro: powietrze przykre, opad deszczowy albo śniegowy.

Jutro poniedziałek, 23 kwietnia: Św. Wojciecha, biskupa, męczennika, pierwszego Apostoła Polski, † 997 r.

— **Nowe znaczki pocztowe.** Ministerstwo poczt i telegrafów wprowadza w obieg znaczki pocztowe nowej edycji wartości 1 zł. z podobizną Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego oraz wartości 50 gr. z podobizną Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Ministerstwo poczt i telegrafów wyraziło zgodę na wybicie znaczka pocztowego z podobizną Hoene-Wrońskiego z okazji 150-ej rocznicy urodzin wielkiego filozofa, który, jak wiadomo, urodził się w Poznanskiem w r. 1778-ym, a zmarł w Paryżu w r. 1853-im. Znaczki te mają mieć wartość 10-ciu groszy.

— **Zaostrzenie rewizji celnych bagaży pasażerskich na granicach.** W związku z nową ustawą o waloryzacji ceł zarządziły władze celne, by na posterunkach granicznych i w pociągach przejeżdżających z zagranicy zaostrzono znacznie rewizję bagaży pasażerów. Zarządzenie to zostało podyktowane wielką ilością wypadków usiłowania przemycenia towarów, na które cła wzrosły ostatnio na skutek waloryzacji.

— **Egzamin szoferów.** Dnia 29 kwietnia wchodzą w życie nowe przepisy ustawy z dnia 27 stycznia rb. o ruchu mechanicznym. W myśl tych przepisów szoferzy po złożeniu egzaminu będą musieli odbyć roczną praktykę na prywatnej maszynie, by móc później kierować maszyną przeznaczoną dla ruchu publicznego. Ci szoferzy, którzy złożą egzamin do 29 kwietnia podlegają jeszcze starym przepisom, nie przewidującym rocznej „aplikacji“.

Ministerstwo Robót Publicznych poleciło władzy administracyjnej przy egzaminowaniu szoferów i wydawaniu prawa jazdy zwracać baczną uwagę na kwalifikacje moralne zgłaszających się kandydatów.

— **Ile jest koni i bydła w Polsce.** Na podstawie spisu koni, bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec, przeprowadzonego na początku grudnia 1927 r., stan liczebny wyżej wymienionych zwierząt gospodarskich w dniu 30 listopada 1927 r. przedstawiał się dla całej Polski następująco (w nawiasach liczby przedwojenne w milionach): koni 4.128,000 (3.5), bydła rogatego 8,571,000 (8.7), trzody chlewnej 6.397,000 (5.6), owiec 1.917.000 (4.5). Przy porównaniu danych spisu 1921 r. na terenach, które tym spisem były objęte, z danemi 1927 r. ujawniło się, że liczba koni wzrosła o 25½%, bydła rogatego o 5½% trzody chlewnej o 20% i liczba owiec zmniejszyła się o 16%.

Województwo śląskie

* **Wpisy do szkół powszechnych** odbędą się na terenie naszego województwa dnia 4, 5, 7 i 8 maja. Bliższe szczegóły o godzinach i miejscach wpisów uwidocznione będą na tablicach w urzędach gminnych i szkołach.

* **Dla szkół,** dzieci szkolnych, zrzeszeń i towarzystw, które gremjalnie będą brać udział w pochodzie podczas pochodu 3 maja, posiada Tow. Czytelni Ludowych piękne i tanie chorągiewki o barwach narodowych w cenie 10 i 20 gr. Nabywać można pojedyńczo i hurtownie w Towarzystwie T. C. L. Król. Huta, ul. Głowackiego 5.

* **Pole dla nauczycieli.** W ubiegłym tygodniu zarządy gminne województwa śląskiego otrzymały uwiadomienia, że na podstawie ustawy z dnia 1-go października 1923 r. kierownicy i samoistni nauczyciele szkół jednoklasowych winni otrzymać dla własnego użytku dwie morgi pola ornego w jednej połaci.

Wobec tego czynniki miarodajne wyjaśniają, że do wykonania powyższego uwiadomienia obowiązane są jedynie te gminy, które już poprzednio pole posiadały jako pole nauczycielskie. Gminy, które pola szkolnego dotychczas nie posiadały, nie są zobowiązane do dostarczania tegoż nauczycielstwo.

* **Nauczyciele muszą płacić komorne.** Nauczyciele na obszarze województwa śląskiego, zamieszkali w gminnych budynkach szkolnych, muszą płacić komorne według obowiązującej na Śląsku ustawy o ochronie lokatorów.

* **Emerytury dla urzędników wojewódzkich.** Sejm śląski uchwalił, że emerytowani urzędnicy wojewódzcy pobierać będą emerytury i dodatki ze skarbu śląskiego. Dotychczas emeryci ci wojewódzcy pobierali emeryturę ze skarbu państwa, co miało tą złą stronę, że tenże skarb państwa nie wypłacał im dodatku, który wypłaca się innym emerytom w województwie śląskiem. Wchodzą tu w rachubę nauczyciele, policjanci itd.

* **O podwyżkę płac dla pracowników handlowych.** Od miesiąca b. r. polskie związki pracowników handlowych czynią starania o przyznanie 20 procent podwyżki do dotychczasowych wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w handlu.

W tej sprawie w dniu 9 marca b. r. związki przeprowadziły rokowania z Polskim Związkiem Towarzystw Kupieckich i związkiem „Verband Kaufmännischer Vereine“. Wobec odmownego stanowiska kupiectwa związki pracobiorców wniosły sprawę do komisji rozjemczej z prośbą o rozstrzygnięcie sporu.

Posiedzenie komisji rozjemczej, na którem zostanie załatwiona powyższa sprawa odbędzie się dnia 23 kwietnia o godzinie 16 w sali sejmu śląskiego.

* **Wykłady o hodowli jedwabników.** Celem zainteresowania ogółu kolejarzy hodowlą jedwabników i kulturą morwy, dyrekcja kolei w Katowicach organizuje szereg wykładów a mianowicie: w Lublińcu, dnia 23 kwietnia rb., w Tarn. Górach dnia 25 kwietnia, w Siemianowicach dnia 27 kwietnia, w Rybniku dnia 4 maja, w Pawłowicach dnia 7 maja, w Wodzisławiu dnia 9 maja, w Orzeszu dnia 14 maja, w Pszczynie dnia 18 maja, w Tychach 19 maja, — wszędzie o godz. 16-ej. W Katowicach dnia 21 maja o godz. 18-ej w sali konferencyjnej w gmachu dyrekcji. Kolejarze, mający już drzewa morwowe, otrzymają wyjaśnienia w pokoju 225, telefon 319 gmach dyrekcji kolei. (o)

***Kurs gospodarstwa domowego na Uniwersytetach Ludowych.** Oprócz wielu podstawowych wiadomości wykładanych na Uniwersytetach Ludowych, które mają się przyczynić do pełnego wykształcenia kursistek i kursistów — uczy się na kursach żeńskich Uniwersytetów Ludowych gospodarstwa domowego, gotowania itp. praktycznych umiejętności. Tegoroczne kursa rozpoczynają się 2 maja. I to kurs żeński w Dalkach pod Gnieznem i w Zagórzu nad morzem, a kurs męski w Odolanowie.

Cały 4-miesięczny kurs łącznie z utrzymaniem i nauką kosztuje tylko 320 zł. (w Zagórzu 350 zł.). Zgłoszenia nadsyłać, oraz żądać informacji w Towarzystwie Czytelni Ludowych Poznań, Fr. Ratajczaka 16 I p.

* **Kredyty na budowę dróg w województwie śląskiem.** Rada Wojewódzka na posiedzeniu w ubiegły czwartek dokonała dalszego rozdziału dodatkowych kredytów z Śląskiego Funduszu Gospodarczego w ogólnej sumie 91 100 zł. Poza tem Rada udzieliła kredytów poszczególnym związkom komunalnym, a mianowicie: na budowę dróg, a w szczególności na przebudowę drogi Skoczów—Wisła—Istebna—Koniaków z odgałęzieniem do zamku myśliwskiego 500 000 zł., wydziałowi powiatowemu w Rybniku na budowę dróg 400 000 zł., wydziałowi powiatowemu w Pszczynie na przebudowę nawierzchni drogi Mysłowice—Oświęcim i na budowę drogi Wisła Wielka—Zabrzeg 500 000 zł., wydziałowi powiatowemu w Katowicach na przebrukowanie drogi bezpańskiej Dąb—Król. Huta 150 000 zł., gminie Pawłów na budowę dróg gminnych 50 000 zł., wydziałowi powiatowemu w Lublińcu na budowę drogi Herby—Boronów i na poprawienie dróg Glinica—Lubliniec—Pawonków 400 000 zł. Następnie Rada Wojewódzka zezwoliła wyjątkowo na budowę gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego w Katowicach przy ulicy Mickiewicza, Łącznej i Piotra Skargi i załatwiła szereg spraw komunalnych i osobowych.

* **Zmiana nazw w urzędach pocztowych.** Dyrekcja poczt i telegrafów donosi: Ministerstwo poczt i telegrafów zmieniło nazwy urzędów pocztowych: Katowice urząd pocztowy na „Katowice 1“, Zawodzie na „Katowice 2“, Bogucice na „Katowice 3“, Załęże na „Katowice 4“, Dąb na „Katowice 5“, Ligota Pszczyńska na „Katowice 6“. Siemianowice na „Siemianowice Śląskie“, Rydułtowy Dolne na „Rydułtowy“, oraz brzmienie agencyj pocztowotelegraficznych: Goczałkowice na „Goczałkowice Dolne“, Rogi nad „Rogów nad Olzą“, Kornowacz na „Kornowac“.

Z Katowickiego.

Katowice. (Pogrzeb zasłużonego kolejowca.) Dnia 19 bm. o godz. 16-ej z kaplicy szpitala miejskiego w Katowicach odbyło się wyprowadzenie zwłok śp. Gawelki Maksymiljana, zastępcy nacz. st. Katowice. Zmarły był uchodźcą z Raciborza i brał czynny udział w powstaniach i plebiscycie, za co odznaczony został Wstęgą Walecznych I kl. Przy wynoszeniu zwłok do karawanu chór kolejowy odśpiewał „Pod Twą obronę“, poczem ruszył olbrzymi pochód żałobny w liczbie przeszło tysiąca osób na cmentarz w Załężu. Na czele pochodu orkiestra kolejowa wykonywała marsze żałobne. Dalej szły 8 delegacyj związków kolejowych ze sztandarami z Katowic, Bogucic i Żor, delegacje policji dworcowej, z komendantem na czele oraz przedstawiciele dyrekcji kolei z dyrektorem ruchu. Na cmentarzu pożegnał zmarłego w nader ciepłych słowach ks. Herman, a chór kolejowy odśpiewał „Salve Regina“, i „W mogile ciemnej“. Cześć jego pamięci! (o)

— (Budowa szkoły mechaniczno-hutniczej). W maju b. r. w Katowicach rozpocznie się budowa szkoły mechaniczno-hutniczej, kolejowej i budowlanej, na placu pomiędzy ulicami Damrota a Krasińskiego. Będzie to okazały gmach o kilku pawilonach. Koszta budowy z urządzeniem wewnętrznem wynosić będą około 8—9 miljonów złotych.

— (Ważne dla obywateli miasta). Magistrat donosi, iż książeczki robocze wydaje policja miejska w gmachu przy ulicy Słowackiego 37; karty kwitowe do ubezpieczenia społecznego i wszelkie inne poświadczenia wystawia policja miejska w gmachu przy ulicy Młyńskiej 4, drugi wchód, pokój 24. Tak samo przyjmuje się tamże wnioski na kurację z ubezpieczenia społecznego. Urząd opieki nad ubogimi znajduje się przy ulicy Młyńskiej nr. 4, pokój 4; urząd ten załatwia wszelkie wsparcia dla biednych. Wnioski o rentę na starość i słabość z ubezpieczenia społecznego należy przesyłać do magistratu, ratusz ulica Pocztowa, pokój 39. W ratuszu dawniejszej gminy Bogucie (obecnie dzielnica II.) ulica Krakowska 50 mieszczą się następujące oddziały magistratu: biuro wojskowe, biuro dla spraw obywatelstwa, biuro mieszkaniowe, urząd pośrednictwa pracy i bezrobocia, urząd stanu cywilnego Katowice II., kuchnia mleczna dla dzieci i poradnia dla matek.

— (Liczba bezrobotnych) w powiecie katowickim za czas od 12 do 18 kwietnia przedstawia się następująco: ogólna liczba bezrobotnych wynosi 9.480 osób, w tem: 3.005 górników, 690 hutników, 582 metalowców, 3 robotników włókienniczych, 33 rolników 376 pracowników umysłowych, 353 robotników kwalifikowanych w różnych zawodach, 4.246 robotników niewykwalifikowanych, 191 robotników budowlonych i 1 hutnik szkła. W okresie sprawozdawczym przybyło 195 bezrobotnych, ubyło 448. Stałe zasiłki tygodniowe otrzymało 6.113 osób; jednorazowe zapomogi z funduszów dla najbiedniejszej ludności pobrało 412 osób.

Dąb pod Katowicami. (Poradnia dla niewiast). Przy zreorganizowanej stacji opieki nad matką i dzieckiem przy ul. Dębowej 23 II. uruchomiono poradnię dla niewiast ciężarnych pod kierownictwem p. dr. Szczepańskiego. Porad udziela się zainteresowanym niewiastom w każdy piątek od 12—13, zaś w razie święta dnia następnego. Porad dla matek i dzieci udziela się również w piątki od godziny 11—12. Zaznaczyć wypada, że stacja mieści się w kompletnie odnowionych i gustownie umeblowanych pokojach.

Mysłowice. (Rozbiórka starego mostu). Na ostatniem posiedzeniu magistratu uchwalono rozebrać stary drewniany most na Przemszy, który łączył Mysłowice z Modrzejowem.

Chorzów w Katowickiem. (Możliwość strejku w elektrowni). Załoga tutejszej elektrowni odbyła w środę 18 kwietnia swe załogowe zebranie, na którem wniesiono energiczny protest przeciwko odwlekaniu układów na umowę akordową ze strony dyrekcji od już przeszło trzech miesięcy. O ile dyrekcja w najbliższych dniach nie przystąpi do układów, załoga będzie zmuszona chwycić się ostatniego środka obrony t. j. strejku. Należy przypuszczać, że w interesie ludności Śląska władze miarodajne skłonią dyrekcję elektrowni do rozpoczęcia układów, których domagają się robotnicy.

Z Świętochłowickiego.

Świętochłowice. (Zamknięcie drogi). Z powodu naprawy szosy prowadzącej ze Świętochłowic do Zgody obok huty Falwy, zamyka się drogę dla ruchu kołowego począwszy od dnia 23-go kwietnia do 5 maja b. r. Przejazd przez ulicę Wirecka.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickiem. (Piękny wieczór koncertowy). Prawdziwie pięknym wieczorem śmiało można nazwać koncert symfoniczny Stow. muzycznego, który się odbył w ubiegły czwartek na sali Kat. Domu Związkowego. Widownię zapełnili lubownicy muzyki po brzegi. Na balkonie zajęli miejsce m. in. nacz. gminy p. Grzesik, naczelnik urzędu okręgowego p. Golasz, dyr. p. Gettler oraz miejscowe duchowieństwo. Koncert rozpoczął się symfonją C-dur Beethovena. Dalszy program wypełniły utwory mistrzów, jak: Moniuszki fantazja z opery „Halka“, preludjum z opery „Żydówka“ i „Szkice kaukazkie“. Trzecią część wypełniły utwory Flottowa, uwertura z opery „Indra“, „Wiedeńska krew“, walec J. Straussa, fantazja „Rigoletto“ Verdiego oraz „Dwa węgierskie tańce“ Brahmsa. (N)

— (Wybory do rady urzędniczej). W tych dniach odbyły się wybory do rady urzędniczej w hucie „Bismarka“. Złożono 4 listy, z których 1 była listą polską i 3 niemieckie. Głosowało ogółem 608 urzędników. Lista Nr. 1 — Związek Prac. Umysł. Z. Z. P. otrzymała 206 głosów — Nr. 2 Handlungsgehilfen — 122 głosy, Nr. 3 G. D. A. 130 głosów, Nr. 4 Afabund — 150 głosów. Podział mandatów jest następujący: Lista 1 (polska) 3 mandaty, Nr. 2 — 2 mandaty, Nr. 3 — 2 mandaty i Nr. 4 — 2 mandaty. Z powyższego wynika, iż lista polska otrzymała najwięcej ze wszystkich list. Zwycięstwo staje się tem większe, jeżeli sobie uprzytomnimy, że przy wyborach w 1827 r. lista polska otrzymała tylko 1 mandat. — Stwierdzić wypada ożywiony ruch polski w życiu urzędniczem huty „Bismarka“, który się wzmaga z każdym dniem, od chwili powstania Związku Urzędników Polaków.

Giełda pieniężna i towarowa.

Katowickie kursy bankowe
w dniu 20 kwietnia 1928 r.

Płacono: za 100 złotych 46.81 marek niemieckich; za 100 marek niemieckich 213.60 złotych; za dolara amerykańskiego 8.91¼ złotych; za 100 franków szwajcarskich 172.10 złotych.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej
w dniu 19 kwietnia 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43.42 złotych; za 100 franków francuskich 35.03 złotych; za 100 szylingów austrjackich 125.15 złotych; za 100 koron czeskich 26.35 złotych; za 100 lirów włoskich 47 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.44 złotych; za 100 belgów 124.21 złotych.

* **Katowickie ceny ziemiopłodów** z dnia 20-go kwietnia 1928 r. Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 56 do 59. Żyto 54.00—57.00. Owies 48—50. Jęczmień 51—53. Makuch lniany 56—58. Osucie pszeniczne 36—37. Osucie rżane 37—38. Tendencja spokojna.

Warszawska giełda zbożowa
w dniu 19 kwietnia 1928 r.

Żyto kongresowe 55—56. Jęczmień kongresowy na kaszę 50—51. Wyka 43—44. Łubin niebieski 23—24. Otręby żytnie 35—36. Otręby pszenne 34—35. Pszenica 64—65. Owies jednolity 50 do 51. Jęczmień browarny 55—56. Mąka pszenna 4/0 81—82. Mąka żytnia 65 procent 77—78. Tendencja bez zmiany utrzymana. Obroty średnie.

Z Rybnickiego.

Skrbeńsko w Rybnickiem. (Wydzierżawienie polowania). W dniu 29 kwietnia odbędzie się w lokalu Józefa Robenka przetarg publiczny na wynajęcie polowania na obszarze gminy naszej.

Z Tarnogórskiego.

Tarn. Góry. (Pierwsza Komunja św.) W Białą Niedzielę przystąpiły dzieci miejskich szkół powszechnych po raz pierwszy do Stołu Pańskiego. W uroczystym pochodzie, z chorągwiami i orkiestrą zaprowadzono dzieci do kościoła parafjalnego. Okolicznościowe kazanie wygłosił i uroczyste nabożeństwo z asystą odprawił miejscowy proboszcz, Wiel. ks. kanonik Lewek. Po nabożeństwie podejmowały Panie Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo biedniejsze dzieci w szkole żeńskiej. Przy tej sposobności podkreślić należy, że około 50 dzieci biednych ubrane zostały przez Towarzystwo Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo i niektórych obywateli.

— (Baczność rolnicy i ogrodnicy w Tarnogórskiem!) Celem założenia towarzystwa jedwabniczego na miasto i powiat Tarn. Góry, zwołuje się zebranie konstytucyjne na niedzielę, dnia 22 kwietnia o godz. 10,30 przed południem w restauracji „Pod Ulem“ (dawniej Prinz Regent) przy Nowym Rynku. — Nabożeństwo w Tarn. Górach o godz. 8,30. — Na to zebranie zaprasza się wszystkich rolników, ogrodników i sympatyków jedwabnictwa z całego powiatu. Korzyści z hodowli jedwabnika są bardzo wielkie, gdyż 1 jutrzyna (morga) pola zasadzonego morwą, z której liści żywią się gąsienice jedwabnika, przynosi rocznie przeszło 500 zł. czystego zysku. Interesujący się jedwabnictwem mogą otrzymać rządowe pożyczki, ale tylko przez towarzystwo. Rząd bowiem popiera hodowlę jedwabnika w tym celu, aby surowca jedwabiu nie sprowadzać z zagranicy, czem przeszło 30 (trzydzieści) miljonów złotych rocznie pozostałoby w kraju, a właśnie w kieszeniach rolników i ogrodników, chcących się zajmować tą hodowlą. Do pierwszych sympatyków jedwabnictwa w pow. Tarnogórskim należą p. starosta Bocheński, za którego przyczyną wprowadzono już kilka set sadzonek morwy, oraz p. inżynier Pogorzelski, który wydał projekt założenia szkółki drzew morwowych przy kolei. Referaty na powyższem zebraniu wygłoszą instruktor jedwabniczy Wincenty Mrochem, który jest do tego upoważniony przez p. starostę Bocheńskiego i księgarz Jan Nowak na temat „Mały rolnik a jedwabnictwo“, oraz zbytu uzyskanego z hodowli surowca jedwabiu. Uprasza się pp. naczelników gmin o ogłoszenie powyższej wiadomości w danej miejscowości.

— (Kredyty dla rzemiosła i drobnego przemysłu). Powiatowa kasa oszczędności w Tarnowskich Górach otrzymała 140 000 złotych celem udzielania kredytu dla rzemiosła i drobnego przemysłu na 2 i pół roku po 7 procent rocznie. Wnioski o udzielenie kredytu stawiać należy przez Związek polskich samodzielnych rzemieślników i przemysłowców w Tarnowskich Górach.

— (Ulepszenie komunikacji). W tych dniach uruchomiono drugi autobus kursujący pomiędzy Tarn. Górami i Bytomiem przez Bobrowniki—Rudne Piekary i Suchągórę-Blechówkę.

— (Kradzież zegarków). Z okna wystawowego zegarmistrza Klozego niewyśledzony złodziej skradł 18 zegarków i inne kosztowności.

Miasteczko w Tarnogórskiem. (Przedstawienie teatralne). W drugie Święto Wielkanocne, tj. dnia 9 bm. urządziło tutejsze Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej swe przedstawienie teatralne. Po przywitaniu gości przez prezesa Stow. p. Piełkę, streścił krótko p. Zingler sztuki teatralne, które złożyły się na program przedstawienia, a to: „Życie i śmierć św. Franciszka z Assyżu“, dramat w 5 aktach, oraz „Pycha“, humoreska w jednym akcie. Przedstawienie to udało się nadspodziewanie, a to z powodu dobrej gry amatorów, o czem świadczyły huczne oklaski wśród publiczności, przepełniającej, jak rzadko kiedy, salę. Powyższemu towarzystwu życzymy jak najlepszego rozwoju i prosimy o częste urządzanie podobnych przedstawień. Nadmienić należy, iż patron Stowarzyszenia ks. prob. Wilhelm zaszczycił gości swą obecnością, za co mu serdecznie dziękują obywatele naszej miejscowości.

Świerklaniec w Tarnogórskiem. (Drugi pożar). Przed kilku dniami pisaliśmy o pożarze w Świerklańcu, który zniszczył książęcą stodołę z wielkiemi zapasami zboża. Wkrótce potem drugi pożar powstał w zamku księcia, a to w tak zwanym „domie kawalerskim“, w którym mieszka prezydent p. Calonder. Pożar ten powstał przez nieostrożność ze światłem i przybrał w bardzo krótkim czasie takie rozmiary, że zawezwano wszystkie okoliczne straże pożarne. Szkoda wynosi około 200 000 złotych.

Ostatnie telegramy.

Naprawa samolotu „Bremen".

New York. (WTB.) Lotnik Fitzmaurice oczekuje ciągle na przybycie latawca z częściami uzupełniającemi dla naprawy „Bremen". Wyjazd jego nastąpi nie wcześniej, aniżeli w sobotę wobec silnych burz, jakie szaleją na oceanie.

Na Greenly-Island przybył samolot z dziennikarzem i operatorem kinowym. Gdy lotnicy niemieccy, Köhl i Hünefeld zobaczyli zbliżający się samolot, wyszli naprzeciw uradowani. Pozwolili się też fotografować, a zdjęcie wysłano natychmiast samolotem do New Yorku. Lotnicy oświadczyli, że skoro tylko przyjdą części zapasowe, w trzy dni wyruszą w dalszą drogę, tak, że we środę można się ich w New Yorku spodziewać. Köhl zamierza powrócić samolotem do Europy.

Rząd kanadyjski zawiadomił lotników, by uważali się za gości rządu kanadyjskiego, który im udzieli wszelkiej pomocy, jakiej zażądają.

Demonstracja komunistów berlińskich.

Berlin. (PAT.) W czwartek wieczorem partja komunistyczna oraz sympatyzujące z nią grupy w Berlinie urządziły zgromadzenie protestacyjne w Lustgartenie przeciwko zapowiedzi wydania zarządzenia rozwiązującego „Czerwoną Gwardję". Mimo śnieżycy ilość uczestników była bardzo duża. Przemawiało 20 mowców. Demonstracja odbyła się bez zakłócenia spokoju.

Kłopoty z komunistami.

Paryż. (WTB.) We czwartek aresztowała policja w Valencienne posła komunistycznego, Doriata, którego dawno poszukiwano. Aresztowanie nastąpiło na zebraniu wyborczem, na którem Doriat przemawiał. Odstawiono go do więzienia w Paryżu. Drugiego posła komunistycznego, Duclosa, który w piątek przemawiał na jednem z przedmieść Paryża, miano także aresztować. Gdy jego zwolennicy spostrzegli, że policja otacza lokal, przecięli druty od światła. W ciemnościach Duclos zdołał uciec. Wszczęte zaraz poszukiwania nie odniosły skutku.

Umizgi włosko-węgierskie.

Budapeszt. (PAT.) Przebywający w Budapeszcie parlamentarzyści włoscy przyjęci zostali dziś przez regenta, który witając ich podkreślił, iż węzły, istniejące od wieków między Włochami a Węgrami, rozwiązane zostały przez wojnę, jednakże po wojnie nawiązane zostały na nowo. Włochy współczesne — oświadczył dalej regent — które od czasu zakończenia wojny poczyniły tak wspaniałe postępy i wyciągnęły do Węgier przyjazną rękę, zaś Węgry ze szczerą przyjemnością i wdzięcznością skorzystały z okazji odnowienia odwiecznej przyjaźni.

SPORT

Ognisko M. Łagiewniki — S. M. P. Świętochłowice.

Zawody w niedzielę 22 bm. o godz. 4 po południu na boisku K. S. „Silesia" w Łagiewnikach. Przedtem gra rezerwowa.

O godz. 12 w południe Ognisko Młodz. w Łagiewnikach urządza bieg na przestrzeni 3000 m. o nagrody.

Termin rozgrywek o mistrzostwo Rybn. Okr. Sportowego na dzień 22 kwietnia 1928 r.

W niedzielę, dnia 22 kwietnia rb. walczą następujące drużyny o mistrostwo Rybn. Okr. Sportowego:

Klasa A.

S. M. P. Niedobczyce — S. M. P. Wodzisław

na boisku w Wodzisławiu o godz. 4-ej, serja I. Sędzia Henryk Łamża, Łyski.

S. M. P. Rybnik — S. M. P. Radoszowy

na boisku w Radoszowach o godz. 4-ej serja II. Sędzia Alojzy Musioł, Wodzisław.

Klasa B.

S. M. P. Rydułtowy — S. M. P. Książenice

na boisku w Rydułtowach o godz. 1,30, serja II. Sędzia Józef Zagan, Rybnik.

S. M. P. Radlin — S. M. P. Pstrążna

na boisku w Pszowie o godz. 4-ej, serja II. Sędzia Józef Zagan, Rybnik.

Klasa C.

S. M. P. Knurów — S. M. P. Chwałowice

na boisku w Chwałowicach o godz. 2-ej, serja II. Sędzia Florjan Mandrysz, Niedobczyce.

Wynik z zawodów o mistrzostwo Rybn. Okr. Sportowego z dnia 15 kwietnia 1928 r.

Klasa A.

S. M. P. Wodzisław — S. M. P. Pszów 2:1 (1:1).

Gra została przeprowadzona na boisku w Pszowie. Obie drużyny grały technicznie dobrze i są jednakowo silne. Wynik remisowy byłby najlepszem odzwierciedleniem.

S. M. P. Rybnik — S. M. P. Niedobczyce 4:1 (4:0).

Obie drużyny od samego początku prowadzą grę w szalonem tempie. Drużyna Niedobczyce jako mniej wytrzymała, słabnie a Rybnik wbija do połowy 4 bramki strzelone przez Kołonkę Wacława 2, Furmanka Alojzego 1 i Smołki Jana 1. — Jedyną bramkę dla Niedobczyc wbił Student Jan. Niedobczyce po przerwie grają brutalnie. Mimo tego Rybnik ma przewagę do zakończenia gry.

Klasa B.

S. M. P. Radlin — S. M. P. Książenice 3:0.

S. M. P. Rydułtowy — S. M. P. Pstrążna 3:0.

Klasa C.

S. M. P. Knurów — S. M. P. Łyski 5:2 (2:1).

Zawody odbyły się na boisku w Rybniku. Podczas gry ma lekką przewagę drużyna S. M. P. Knurów, która przewyższała technicznie drużynę z Łysek. Gracze z S. M. P. Łysek grali ambitnie i często zagrażali bramce przeciwnika. Nadzwyczaj dobra obrona z Knurowa likwiduje wszystkie niebezpieczeństwa. Najlepszy na boisku był drh. Nosiadek Jan (półprawy) i obaj obrońcy z Knurowa. Z drużyny S. M. P. Łyski drh. Tkaczek.

S. M. P. Przyszowice — S. M. P. Chwałowice 3:0.

Mecz przyjacielski.

S. M. P. Radoszowy II — S. M. P. Rybnik II 4:0.

Druga drużyna Radoszowy przewyższyła drugą drużynę z Rybnika pod względem technicznym o całą klasę. Podczas całej gry miała lekką przewagę.

Sprawy towarzystw.

Łagiewniki. Związek młodzieży „Jedność" ma zebranie w niedzielę 22 bm. o godz. 2 po poł. w lokalu p. Brzózki.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

Program radiowy.

Niedziela 22 kwietnia.

Katowice, fala 422 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12,00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny oraz hejnał z wieży Marjackiej — 12,10 Koncert z Filharmonji warszawskiej — 14,00 Odczyt religijny p. t. „Zmartwychwstały Chrystus w wierze i sztuce pierwszych chrześcijan" wygłosi ks. Siemienik, sekr. gener. Ligi Katol. — 14,20 Pogadanka z działu „Ogrodnik Śląski" — 14,40 Odczyt rolniczy z Warszawy — 15,00 Komunikat meteorologiczny — 15,15 Koncert symfoniczny z Filharmonji warszawskiej — 17,20 Rozmaitości — 19,10 Bery i bajki Śląskie, wygłosi prof. St. Ligoń 19,35 Odczyt p. t. „Ze świata: odkrycia, zdarzenia, ludzie", wygłosi inż. Stanisław Nitsch — 20,00 Transmisja z Warszawy. Odczyt z cyklu: „Chiny, ich przeszłość i teraźniejszość" część IV. Chińskie wierzenia religijne", wygłosi prof. B. Richter — 20,30 Transmisja z auli Uniwersytetu Warszawsk. obchodu ku czci Stanisława Wyspiańskiego — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty PAT. i sportowy — 22,30 Transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa, fala 1,111 m.

10,15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12,00 Sygnał czasu i komunikaty — 12,10 Transmisja poranku muzycznego z Filharmonji — 14,00 do 15,00 Odczyty dla rolników — 15,00 Komunikat meteorologiczny — 15,15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji — 17,20 Rozmaitości — 19,10 do 20,25 Odczyty — 20,30 Transmisja z auli Uniwersytetu Warszawskiego (Obchód ku czci St. Wyspiańskiego) — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty — 22,30 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12,00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej i komunikaty — 12,10 Transmisja poranku muzycznego z Filharmonji warszawskiej — 14,00 do 14,55 Pogadanka dla rolników — 15,00 Komunikat meteorologiczny — 15,15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji warszawskiej — 17,20 Rozmaitości — 17,40 i 18,05 Odczyty — 18,30 Transmisja uroczystej akademji ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego ze szkoły podchorążych w Krakowie — 20,00 Hejnał z wieży Marjackiej — 20,30 Koncert muzyki lekkiej — 22,00 Komunikaty — 22,30 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 322.6 m.

Gliwice, fala 250 m.

11,30 Transmisja koncertu chóru z Berlina — 14,00 Zagadki — 14,10 Odczyt rolny — 14,35 Szachy — 15,00 Program dla dzieci — 15,30 Lekcja angielskiego — 16,30 Koncert — 18,25 Komunikat meteorologiczny — 18,30 Humor w rymie i nierymie — 18,55 do 20,10 Odczyty — 20,10 Wesołe kwartety. Następnie muzyka kameralna instrumentów dętych — 22,30 Muzyka taneczna.

Poniedziałek 23 kwietnia.

Katowice, fala 422 m.

16,20 Komunikaty Polsk. Zw. Zrzesz. Gosp. Województwa Śląsk. — 16,40 Odczyt p. t. „Nasze bramy w świat", wygłosi dr. L. Sawicki, prof. Un. Jag. 17,05 Komunikaty strażactwa śląskiego — 17,20 Wykład języka polskiego (kurs niższy) — 17,45 Audycja dla dzieci z Warszawy — 18,15 Transmisja muzyki tanecznej z kawiarni „Astorja". — 18.55 Komunikat harcerski — 19,15 Rozmaitości — 19,35 Odczyt p. t. „Przemysł metalowy w Polsce", wygłosi inż. Bronisław Kobyliński — 20,00 Odczyt organizowany przez Prezydjum Rady Ministrów — 20,30 Transmisja z Warszawy. Koncert kameralny poświęcony twórczości J. Brahmsa — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty PAT.

Warszawa. fala 1,111 m.

12,00 Sygnał czasu, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych — 15,00 Komunikat meteorologiczny i gospodarczy — 15,30 i 16,00 Odczyty z cyklu wykładu dla maturzystów szkół średnich — 16,25 Tygodniowy przegląd komunikacyjny — 16,40 i 17,20 Odczyty — 17,45 Program dla dzieci i młodzieży — 18,15 Muzyka taneczna — 19,05 Komunikat rolniczy — 19,15 Rozmaitości — 19,35 Lekcja języka francuskiego — 20,00 Odczyt — 20,30 Koncert kameralny poświęcony twórczości Jana Brahmsa — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty.

Kraków. fala 566 m.

12,00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych — 15,00 Komunikat meteorologiczny i gospodarczy — 15,30 do 16,25 Transmisja odczytów dla maturzystów szkół średnich z Warszawy — 16,25 Komunikat harcerski — 16,40 i 17,20 Odczyty — 17,45 Transmisja audycji dla dzieci i młodzieży z Warszawy — 19,05 Komunikat rolniczy — 19,15 Rozmaitości — 19,30 Lekcja francuskiego — 20,00 Hejnał z wieży Marjackiej i komunikat sportowy — 20,30 Transmisja koncertu kameralnego z Warszawy.

Poznań. fala 344.8 m.

13,00 Muzyka gramofonowa. W przerwie, giełda pieniężna, zbożowa i towarowa — 17,45 Koncert popołudniowy — 19,00 Rzeczy ciekawe — 19,15 Pogadanka — 19,35 Odczyt — 20,00 Komunikaty gospodarcze — 20,30 Transmisja koncertu kameralnego z Warszawy — 22,00 Sygnał czasu i komunikaty.

Wrocław, fala 322,6 m.

Gliwice, fala 250 m.

16,00 Przegląd czasopism — 16,30 Koncert. Następnie muzyka baletowa — 18,00 Program dla wychowawców — 19,25 do 21,05 Odczyty i opowiadania — 21,05 Wielka sonata fortepjanowa Wagnera A-dur, op. 4.

Teatr Polski w Katowicach

Teatr Polski w Nowym Bytomiu.

W poniedziałek, dnia 23 bm. Teatr Polski z Katowic wystawia w Nowym Bytomiu w sali „Pod Białym Orłem" balet w 1 akcie (2 obrazach) „Wieszczka Lalek". Bilety do nabycia u p. Szczerby w urzędzie gminnym w Nowym Bytomiu.

Teatr Polski w Pszczynie.

W poniedziałek, dnia 23 bm. Teatr Polski z Katowic odegra w sali Hotelu Pszczyńskiego w Pszczynie arcywesołą komedję w 3 aktach wierszem A. Hr. Fredry p. t. „Dożywocie". Bilety do nabycia u p. Grobelnego w składzie cygar w Pszczynie.

Repertuar.

Niedziela, dnia 22 bm. o godz. 11,30 występ Chóru Tow. Naucz. Polskich.

Niedziela, dnia 22 bm. o godz. 3,30 „Dożywocie".

Niedziela, dnia 22 bm. o godz. 7-ej „Aida".

CZYTELNICY!

Ważne uroczystości rodzinne: Zaręczyny, zaślubiny, wesela srebrne złote, wspomnienia pośmiertne ogłaszajcie w nasz. gazecie.

Ogłoszenie.

W porozumieniu z Radą Miejską i za zgoda miejscowej władzy policyjnej postanowiliśmy na zasadzie ustawy z dnia 2 lipca 1875 r. ustalić linje regulacyjne ul. Załęskiej, w sposób uwidoczniony w planie Miejskiego Urzędu Mierniczego z kwietnia 1928 r.

Wymieniony plan wykładamy od dnia 23 kwietnia 1928 r. podczas godzin urzędowych w naszym Urzędzie Mierniczym do wglądu dla publiczności.

Ewentualne protesty przeciwko temu planowi należy wnosić do nas w przeciągu 4 tygodni od dnia wyłożenia.

Magistrat.

Szkudlarz — Wiceprezydent Miasta

inż. arch. Sikorski — Radca Budown. Miejskiego

Państwowy Zarząd Drogowy w Krakowie rozpisuje

ustny przetarg publiczny

na sprzedaż używanych

dwu samochodów osobowych

marki „Puch" i „Ford".

Przetarg odbędzie się w dniu 11 maja 1928 r. o godzinie 11-tej w biurze Zarządu przy ulicy Starowiślnej L. 13/II p. drzwi Nr. 55 gdzie też udziela się informacyj co do warunków sprzedaży i miejsca oglądania samochodów.

Państwowy Zarząd Drogowy w Krakowie.

CZYTELNICY!

Przy zakupnie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie